

MISKOLCI EGYETEM

**MŰSZAKI FÖLD- ÉS
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
KAR**

TÁRSADALMI-GAZDASÁGI ADATOK GYŰJTÉSÉNEK MÓDSZERTANA

GEOINFORMATIKA MESTERSZAK
(NAPPALI MUNKAREND)

2024/25 II. FÉLÉV

TANTÁRGYI KOMMUNIKÁCIÓS DOSSZIÉ

MISKOLCI EGYETEM
MŰSZAKI FÖLD- ÉS KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KAR
FÖLDRAJZ-GEOINFORMATIKA INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

1. Tantárgyleírás
2. Részletes tematika
3. Minta zárthelyi dolgozat
4. Egyéb követelmények

1. Tantárgyleírás

Tantárgy neve: Társadalmi-gazdasági adatok gyűjtésének módszertana Tárgyfelelős: Siskáné Dr. Szilasi Beáta, egyetemi docens	Tantárgy kódja: MFKFT7240 Tárgyfelelős tanszék/intézet: Földrajz-Geoinformatika Intézet
Javasolt félév: 2.	Tantárgyelem: kötelező
Óraszám/hét (ea+gyak): 0+3	Előfeltételek: -
Kreditpont: 3	Számonkérés módja (a/gy/v): gyakorlati jegy
Tagozat: nappali	
<p>Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja megismertetni a geoinformatikus hallgatókkal a társadalmi-gazdasági adatok gyűjtésének lehetőségét, adatbázisait, módszertanát, valamint az adatok feldolgozását. A félév során megismerik a hallgatók az egyes módszerek alkalmazhatóságának kritériumait, gyakorlati példák bemutatásával.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Átfogóan ismeri és érti a geoinformatika szakterületének legfontosabb összefüggéseit és fogalmait, különösen az alábbi területeken: a földrajzi helyhez kapcsolódó adatgyűjtési technológiák, 2- és 3-dimenziós térinformatikai modellezés, geovizualizáció, térbeli adatinfrastruktúrák, geoinformatikai programozás és alkalmazásfejlesztés, vektoros térinformatika, raszteres térinformatika, digitális képfeldolgozás, webes térinformatikai megoldások, geoinformatikai adatbázisok, alkalmazott térinformatikai rendszerek. Átfogóan ismeri a geoinformatikai szakterület tervezési, fejlesztési, működtetési folyamatainak feladatmegoldási elveit, módszertanát és eljárásait, különösen a következő területeken: adatbázis-kezelés, Big Data - adatbányászat, elsődleges és másodlagos adatgyűjtés, földmegfigyelés, tér- és időbeli adatok elemzése, folyamatok modellezése és szimulációja, hálózatelemzés, 3-dimenziós modellezés, geovizualizáció, geostatistikai megoldások, webes geoinformatikai szolgáltatások, térbeli szolgáltatások fejlesztése, geoinformatikai programozás, térinformatikai alkalmazások fejlesztése, nyílt forráskódú térinformatika.</p> <p>képesség: Képes önálló adatgyűjtésre és a térbeli adatok adatbázisba rendezésére, illetve az adatok rendszerezésére a geoinformatika eszköztárával. Az önállóan rendezett adatbázisokkal képes műveletek végzésére és modellalkotásra. Képes a mérési eredmények kreatív és módszeres feldolgozására, kiértékelésére, értelmezésére, elemzésére és az ezekből fakadó következtetések levonására.</p> <p>attitűd: Nyitott és elkötelezett az önvizsgálaton alapuló kritikai visszacsatolásra és értékelésre. Megosztja tudását, fontosnak tartja a geoinformatikai szakmai eredmények közvetítését. Nyitott a szakmai együttműködésre a rokon területeken dolgozó szakemberekkel. Elkötelezett a minőségi követelmények betartására és betartatására.</p> <p>autonómia és felelősség: Önálló a szakmai kérdések és folyamatok végiggondolását, kidolgozását illetően. Geoinformatikai tudása és képességei birtokában felelősséggel működik együtt más szakterületek szakembereivel.</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: A kurzuson foglalkozunk a kvantitatív és a kvalitatív kutatási stratégia specifikumaival, a leggyakrabban alkalmazott empirikus módszerek (a kérdőív, az interjú, a fókuszcsoport, a megfigyelés, a tartalomelemzés) kipróbálásával és kutatási részkérdéseknél való alkalmazásával. A tárgy teljesítésével a hallgatók képesek lesznek a későbbiekben kutatási beszámolók kritikus feldolgozására, illetve önálló kutatások megtervezésére és lebonyolítására. Az SPSS szoftver használatát ennél a tárgynál is gyakorolják.</p>	
<p>Félévközi számonkérés módja: A gyakorlati feladatok elkészítése, önálló munkavégzés a megadott információk alapján. Az SPSS program egyes szakaszaira vonatkozó elméleti és gyakorlati kérdések megválaszolása.</p>	

Értékelés:

100–85% jeles; 84–75% jó; 74–63% közepes; 62–51% elégséges; 50–0%: elégtelen.

Kötelező irodalom:

Earl Babbie 2020: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi Kiadó, ISBN: 9789634560005, 744 p.

S. Landau - B. S. Everitt 2004: A handbook of statistical analyses using SPSS. Chapman & Hall/CRC Press LLC, 339 p.

http://www.academia.dk/BiologiskAntropologi/Epidemiologi/PDF/SPSS_Statistical_Analyses_using_SPSS.pdf

Hajdú G. 2018: A kvantitatív és a kvalitatív társadalomtudományi kutatómódszerei – dióhéjban. Forum Sententiarum Curiae, 5 p. https://kuria-birosag.hu/sites/default/files/fsc_tanulmany/2018_2_szam_hajdu.pdf

Ajánlott irodalom:

Lengyelne Molnár T. 2013: Kutatástervezés. Eger, 168 p.

<https://mek.oszk.hu/14400/14492/pdf/14492.pdf>

https://www.etk.pte.hu/protected/OktatasiAnyagok/%20Palyazati/sport/Kutatasmodszertan_e.pdf

2. Részletes tematika

Dátum	Gyakorlat
2025.02.11	A társadalom- és gazdaságtudományi kutatás. Az adatgyűjtés jellemzői.
2025.02.18	A kutatások osztályozása, indukció és dedukció
2025.02.25	Adatgyűjtési módszerek; Primer vagy szekunder? A társadalmi-gazdasági adatok forrásai.
2025.03.04	Aggregált és nem aggregált adatok; Területi és idősoros adatok.
2025.03.11	Induktív kutatási és adatgyűjtési módszerek. Megfigyelés. Kvalitatív kutatási módszerek I.: Fókuszcsoport, tartalomelemzés.
2025.03.18	Induktív kutatási és adatgyűjtési módszerek. Interjú Kvalitatív kutatási módszerek II.: Interjú és interjúelemzés
2025.03.25	Induktív kutatási és adatgyűjtési módszerek. Kérdőív Kvantitatív kutatási módszerek I.: a survey jellegű módszerek alkalmazásának területei
2025.04.01	Deduktív kutatási és adatgyűjtési módszerek; Kvantitatív kutatási módszerek II.: index, skála, tipológia
2025.04.08	Mintavételi technikák, Kódolás
2025.04.15	Adatok, információk elemzése, jelentéskészítés; IT-kutatások a gyakorlatban, SPSS alapok
2025.04.22	Rektori szünet
2025.04.29	Rektori szünet
2025.05.06	Saját adatgyűjtés eredményeinek bemutatása, az SPSS alkalmazása
2025.05.13	SPSS és Python
2025.05.20	Zárthelyi megírása

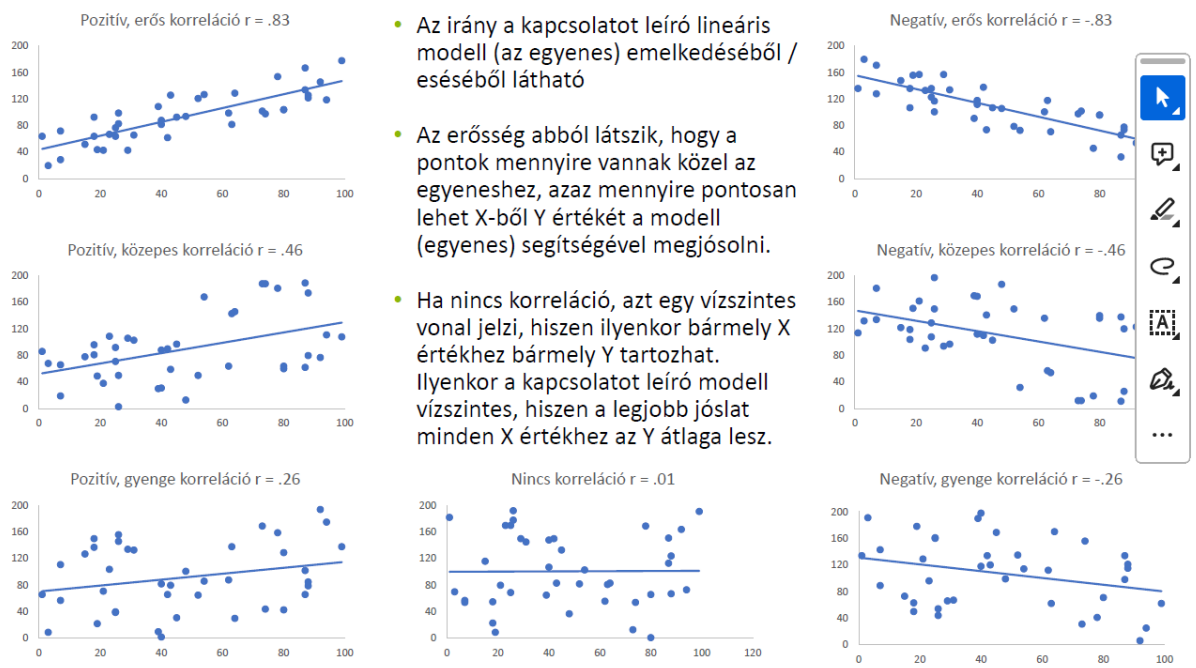
3. Minta zárthelyi dolgozat

1. Mit jelent az adatbázis tisztítása, melyek a lépései?

Válasz: Első lépésként a beérkezett kérdőívek áttekintése történik.

- Papír alapú kérdőívek esetében a visszaérkezett kérdőíveket egyesével át kell tekinteni.
- Meg kell vizsgálni, hogy minden kérdésre érkezett-e válasz, illetve az utasításoknak megfelelően töltötte-e ki a válaszadó, értelmezhető választ adott-e.
- Ha a kérdések több mint 10%-ára nem érkezett válasz, akkor a válaszadót (az adott kérdőívet) ki kell zárni a felmérésből.
- **On-line kérdőíves** kutatás esetén könnyebb dolgunk van, mivel ha beállítottuk azt, hogy a kérdésekre kötelező válaszolni, akkor nem lesz hiányosan kitöltött kérdőívünk.
- Azonban előfordulhat, hogy egy válaszadó többször is kitölti a kérdőívet, így duplikálja saját magát.
- Ezeket a válaszadókat szükséges kiszűrni, mely igen hosszadalmas, időigényes folyamat, de elengedhetetlen ahhoz, hogy adataink megbízhatóak legyenek.
- Legegyszerűbb az időbélyeg megtekintése, mert az önmagukat duplikáló válaszadók legtöbbször egymás után küldik be a válaszokat, és azonos választ adnak mindegyik kérdésre, így könnyen felismerhetők.

2. A kapott ábra alapján mutassa be a korrelációt!

Válasz: A kapcsolat iránya lehet

• pozitív, azaz minél nagyobb az egyik változó értéke, annál nagyobb a másiké is

• (0, azaz nincs kimutatható

• negatív, azaz minél nagyobb az egyik változó értéke, annál kisebb a másiké

• Erősség alapján értéke 0 tól 1 ig terjedhet (az irányt is figyelembe véve 1 től +1 ig)

• $|r| = 0$ nincs kimutatható kapcsolat

$0 < |r| < 0.1$ elhanyagolhatóan gyenge a kapcsolat a két változó között

•

$0.1 \leq |r| < 0.3$ gyenge

•

$0.3 \leq |r| < 0.5$ közepes

•

$0.5 \leq |r| < 1$ erős kapcsolat

•

• $|r| = 1$ tökéletesen meghatározott kapcsolat (egyenlet)

Példa adatbevitelre!

- Példa rossz és jó adatbevitelre
  - Keresd meg, milyen hibák vannak a rossz adatbeviteli táblában!

Azonosító	Nem	Életkor (hónapokban)	Lakóhely	Kötődés típus
K. Peti	Fiú	12	1	Biztonságos
T. Anna	Lány	14	2	Szorongó
P. Zsófi	Lány	1 év 3 hó	9	Biztonságosan kötődő
L. Laci	Fiú	15	9	Ambivalens
A. Eszti	Lány	Másfél év	1	Ambivalent

Kódtábla
1 = város 2 = falu 9 = főváros

azonosito	nem	kor	lakhely	kotodes
1	1	12	2	1
2	2	14	1	2
3	2	15	3	1
4	1	15	3	4
5	2	18	2	4

Kódtábla
Nem: 1 = fiú, 2 = lány Kor: hónapokban Lakhely: 1 = falu 2 = város 3 = főváros Kötődés: 1 = biztonságos, 2 = szorongó, 3 = elkerülő, 4 = ambivalens

Válasz: Az azonosítók nem sorszámok. A nemek nincsenek kódolva. Az életkort nem egységes mutatóvá alakították át. A lakóhely kódolása nem következetes. A kötődés típusa nem skálán került bevitelre.

4. Egyéb követelmények